

א ביסל תורה!

The Maimonides School Parsha Newsletter

י"ט שבט תשפ"ג-2/10/2023

יתרו

abisl Torah.wordpress.com

החשיבות של "לא תגנוב" במשל

מאת לביא שמחי

השבת עם ישראל זוכה לשמוע את עשרת הדיברות. בדיבור השמיני הצטוו עם ישראל בלאו של "לא תגנוב". אומר המדרש, "לעולם הוי זהיר ורגיל ביראתו של הקב"ה ולא תעבור על דבריו, כדי שתזכה לראות ולהיות בחבורת צדיקים ולא בחבורת רשעים שלא תכלם בבושם, ולא תפשוט יד בגנבה. שאין אדם יכול לקבץ עושר מגנבה, שכל הגונב משלם כפלים. אם אין לו, מוכר בגנבתו, שנאמר: 'אם אין לו ונמכר בגנבתו'". (אוצר מדרשים, מדרש עשרת הדברות)

המדרש מספר על מעשה שהיה בימי שלמה המלך בשלושה בני אדם שהיו מהלכין בדרך בערב שבת וקדש עליהם היום. אמרו זה לזה: בואו ונחביא את כספנו במקום אחד. והלכו והחביאו הממון. כשהגיע חצי הלילה, הלך אחד מהם ונטל הכסף והחביא אותו במקום אחר. במוצאי שבת בקשו ללכת לדרכם והלכו לאותו מקום שהחביאו את הכסף ולא מצאו אותו.

החלו שלושת החברים לריב. זה אומר: "אתה גנבת!" וזה אומר: "אתה גנבת!" ואז החליטו ללכת לדון לפני שלמה המלך. סיפרו לו את כל מה שקרה להם, ענה להם שלמה "לבקר משפט" תגיעו בבוקר ואחרון לכם את הדין. אמר שלמה לעצמו, אם איני אומר להם הדין עכשיו, יאמרו: היכן חכמתו של שלמה? מה עשה? ישב וחקר בחכמתו ובינתו להחזיר להם תשובה ולתפוס אותם מתוך דבריהם.

בבוקר חזרו אליו והתחיל שלמה לדבר איתם. אמר להם, "שמעתי עליכם שאתם בעלי תורה ובעלי חכמה, בבקשה מכם דין אחד אני שואל לכם אשר מלך רומי שלח אלי לשאול לחקרני בדבר שאירע לו במלכותו ואשמח לעזרתכם: נער ונערה היו גרין בשכונה אחת ואהבו זה את זה, אמר הנער לנערה: "בואי ונעשה תנאי בינינו בשבועה, שכל מי שירצה להתחתן איתך אל תסכימי, אלא רק אם אסכים, והסכימה הנערה ונשבעה לו.

עברו השנים והנערה התארסה. מתי שנכנס החתן אליה, אמרה לו: "איני יכולה להתחתן איתך, עד שאלך אצל פלוני (אותו נער שהבטחתי לו שאתחתן איתו כשהיינו ילדים) ואשאל רשות ממנו שכבר נשבעתי לו". מה עשתה? הלכה אצלו ואמרה לו "קח בבקשה ממני כסף וזהב ותסכים לי שאתחתן עם פלוני". אמר לה "הואיל ואת עומדת בשבועתך, הרי את יכולה להתחתן איתו ואני רוצה ממך שום כסף וזהב!". כשהיתה בחזרה הביתה, תפסו אותה חבורת שודדים והיה בין השודדים זקן אחד ונטל לעצמו את הנערה ואת כל הכסף והזהב אשר היה לה ורצה לפגוע בה. אמרה לשודד הזקן: "בבקשה ממך, חכה לי מעט עד שאספר לך סיפור אחד שקרה לי". וספרה לו כל המעשה שהיה לה.

אמרה הנערה: "ומה אותו בחור שהיה עומד ביצרו והצליח להתגבר עליו ולא רצה לנגוע בי, אתה שאתה זקן ויש בדין שתהא לפניך יראת שמים בכל שעה, על אחת כמה וכמה שאתה לא תיגע בי! קח בבקשה ממני את כל הכסף והזהב אשר אתי, ותשחרר אותי לשלום ואלך עם בעלי". כיון ששמע אותו זקן כך, נשא עיניו לשמים ונשא בעצמו קל וחומר: ומה שאני הולך על שפת קברי (היינו שעוד מעט יצטרכו להגיד עליי קדיש) בכל יום ויום ועכשיו אני אעשה כך וכך? מה עשה? שָׁלְחָה והלכה לה עם בעלה והחזיר לה כל התכשיטין וכל הכסף והזהב שלקח ממנה, ולא רצה לנגוע בה ולהנות מכל אשר לה.

סיים שלמה את הסיפור ואמר לשלושת החברים, סיפור זה שלח לי מלך רומא לדעת מי האיש הכי צדיק בכל

הסיפור?

עמד החבר הראשון ואמר: "משבח אני את הנערה שעמדה בשבועתה".

פתח השני ואמר: "משבח אני את בעלה שכבש את יצרו ולא רצה ליגע בה".

פתח השלישי ואמר: "משבח אני את השודד הזקן שגזל ממון והחזיר לה כל הכסף והזהב שלקח ולא רצה ליגע בה.

ועוד, אם החזיר את האשה למה החזיר את הממון?!"

מיד אמר שלמה המלך: "מה זה שלא היה שם, אלא לשמע אוזן אחר הממון שלא ראה מימיו, ממון זה על אחת כמה וכמה". מיד ציווה שלמה המלך עליו וכפתוהו והלקוהו והודה לפניו והראה אותו מקום שהטמין שם הממון. ויראו כי חכמת אלהים בקרבו.

על כן לא יפשוט אדם ידיו בגנבה קטנה כגדולה, שכל נסתרי יו יהיו גלויים וידועים לפני בורא עולם.

The Symbolisms of the תורה Being Given in the Desert

By Binyamin Orkaby

In פרשת יתרו we are given the עשרת הדברות. These Ten Commandments can be divided into two sets of five, the first five being מצוות בין אדם למקום, commandments between man and 'ה, and the second five being מצוות בין אדם לחברו, commandments between man and his fellows. The only one which seems to be on the wrong side is כיבוד אב ואם, honoring one's parents. This מצווה is between people, so shouldn't it be on the side of the מצוות לוחות with the מצוות that are לחברו? בין אדם לחברו?

One explanation is that 'ה is like our father, and often throughout תנ"ך is described as our father. Therefore, it would make sense to have כיבוד אב ואם included on the same side of the לוחות as the מצוות which are בין אדם למקום. The מעם לועז explains that we can actually learn a valuable lesson from the fact that כיבוד אב ואם is placed on the same side as the מצוות which are בין אדם למקום. He says that we can learn from the previous four דברות, where we are taught to honor 'ה, that we should also honor our parents.

However, before we go any deeper let us take a step back and ask the question: why was the תורה given in the desert? The מעם לועז brings down that the תורה was given in the desert because in the desert, there is no ownership, and everything is הפקר. So too, the תורה is הפקר and anyone who wants it come and learn from it. This also explains why the תורה wasn't given in ארץ ישראל, as if it was, all the שבטים would have argued and used the fact that the תורה was given in their portion to show that they had a greater claim to the תורה than all of the other שבטים. Therefore, by giving the תורה in the desert it would take away a possibility for debate and allow for there to be peace among people, as everyone would have equal claim to the תורה (מכילתא דרבי ישמעאל, כ"ב).

The מעם לועז says that there is another thing that we can learn from the תורה being given in the desert. He says that a person should be שמח בחלקו, happy with what they have, and shouldn't run after possessions to no end. Rather, one should think of himself as a man in the desert who only thinks about the things which are the most valuable and nothing more. Another image the desert represents, says the מעם לועז, is that of something which has no end. As such, the תורה has no specified length, no beginning and no end (ילקוט שמעוני, רמז רעג).

The תורה being given in the desert teaches us the limitlessness of the תורה and the fact that it is for anyone and everyone, not just specific people. We can also learn from the fact that the תורה wasn't given in ארץ ישראל the importance of having peace between people. This also teaches to have proper respect for one another, and to not try to put oneself above another. We must always remember that our Father is up in שמים looking down upon us, so as to remind us that there is always someone who is greater than us in the world. So too we should remember that our parents are the ones who brought into this world, with the help of 'ה, and to show them the proper כבוד that they deserve. May we all be זוכה to learn תורה and benefit from the it's infinite wellspring of knowledge, and to always remember to properly honor and respect our parents.

Editors: Binyamin Orkaby and Ephraim Fischer
Faculty Advisor: Rabbi Jaffe

Write a Dvar Torah for א ביסל תורה

Sign Up to Get א ביסל תורה by Email